

Kommunförvaltningen

Yttrande

Dnr: Ks 2023/270.721

Rickard Persson
Översiktplanarkitekt

Yttrande över remissen om Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan; med konsekvensutredning Boverkets dnr 2787/2022

Vellinge kommuns synpunkter

Kommunen anser att Boverkets redovisning visar att nyttorna med förslaget främst tillfaller andra än kommunerna. Därför är förslaget att betrakta som en statlig uppgift som åläggs kommunerna att utföra och att finansieringsprincipen borde tillämpas så att staten skjuter till pengar till kommunerna för att genomföra digitaliseringen på det sätt som Boverket föreslår.

Kommunen anser även att nationell standardisering av lokala begrepp är att betrakta som ett ingrepp i det kommunala självstyret.

Kommunstyrelsen

Protokoll

Dnr: Ks 2023/8

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2023-08-22

Plats Kommunhuset, Måkläppen

Tid 16:00–16:40

Paragrafer 164, övriga paragrafer 158–163 och 165–167 finns i ordinarie protokoll

Beslutande

Ledamöter

Carina Wutzler (M), Ordförande
Marlin von Gertten (M), 1: vice ordförande
Mavis Zander (M)
Karin Lönnergård Grevendahl (M)
Gustav Schyllert (M)
Per-Ola Stjernqvist (M)
Henrik Thorsell (L)
Orvar Turegård (S)
Angela Everbäck (MP)
Magdalena Nour (C)
Håkan Wretsell (KD)
Karl-Johan Persson (SD), 2: vice ordförande
Christine Andersson (SD)

Ej beslutande

Ersättare

Margaretha Olsson (M)
Marie-Louise Bergman (M)
Eric Queckfeldt (M)
Jesper von Wowern (M)
Måns Weimarck (L)
Ola Svantesson (L)
Andreas Johansson (L)
Nicklas Lindén (SD)
Jan Lexryd (SD)

Kommunstyrelsen

Protokoll

Dnr: Ks 2023/8

Tjänstemän och övriga Charlotte Unosson, kommundirektör
Åke Grönvall, ekonomidirektör
Eva-Marie Engström, samhällsbyggnadschef
Liselott Lundin, HR-direktör
Martina Ljung, plan- och exploateringschef
Gustaf Lorentz, kommunikationschef
Marina Nilund, kanslichef
Lena Ek, kommusekreterare

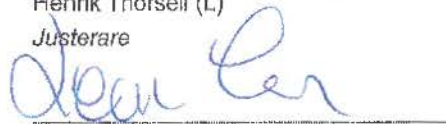
Utses att justera Henrik Thorsell (L)

Justering, Kommunhuset, 2023-08-22
plats och datum

Underskrifter

Carina Wutzler (M)
Ordförande

Henrik Thorsell (L)
Justerare

Lena Ek
Sekreterare

Kommunstyrelsen

Protokoll

Dnr: Ks 2023/8

Ärendelista

§ 164 Yttrande över remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning

Kommunstyrelsen

Protokoll

Dnr: Ks 2023/8

Ärendets dnr: Ks 2023/270

Ks § 164

Yttrande över remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning

Initierat av

Rickard Persson, Plan och Exploatering, Samhällsbyggnadsavdelningen.

Ärendebeskrivning

Remiss har inkommit från Boverket om "Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning".

Förvaltningen anser att konsekvenserna av förslaget blir utökade uppgifter och kostnader för förvaltningen vad gäller inköp av programvaror, kompetenshöjning och arbete med att strukturera digital information och underhålla programmens funktionalitet.

Förvaltningen anser att Boverkets redovisning visar att nyttorna med förslaget främst tillfaller andra än kommunerna. Därför är förslaget att betrakta som en statlig uppgift som åläggs kommunerna att utföra och att finansieringsprincipen borde tillämpas så att staten skjuter till mer pengar till kommunerna för att genomföra digitaliseringen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-06-01 från Rickard Persson, Samhällsbyggnadsavdelningen.

Bilagor:

Remiss från Boverket: Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning.

Förslag till yttrande.

Protokoll kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-06-20 § 104

Tidigare behandling

Ärendet har behandlats i kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-06-20 § 104.

Yrkande

Angela Everbäck (MP) yrkar enligt bilaga 6.

Kommunstyrelsen

Protokoll

Dnr: Ks 2023/8

Carina Wutzler (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande sammanfattar att det finns två förslag till beslut, arbetsutskottets förslag och Angela Everbäcks (MP) yrkande.

Ordförande ställer proposition på yrkanden och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. till Boverket överlämna bifogat yttrande som sitt yttrande över remissen Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation

Angela Everbäck (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet skickas till

Boverket.
Plan och Exploatering.

Kommunstyrelsen 20230822

Ändringsyrkande

Ärende 7. Yttrande över remiss om Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning

Ärendets dnr: Ks 2023/270

Miljöpartiet ser mer enhetlighet och digitalisering som möjligheter. Det kortfattade svar som föreslås sändas som kommunens yttrande, är alltför avvisande.

Svaret som föreslås återspeglar inte det som uttrycks i Tjänsteskrivelsen:

" Förvaltningen är självklart mycket positiv till att digitalisera arbetet med översiktsplanering men önskar att Boverket bättre bidrog till en bredare diskussion om hur digitaliseringen ska genomföras i kommunerna."

Miljöpartiet är frågande till den kraftigt avvisande avseende standardisering av termer och begrepp. Samtidigt så en mer grundläggande analys något vi kan ställa oss bakom. Något som också Tjänsteskrivelsen föreslår:

" Det kommunala självstyret och standardisering Nationell standardisering av termer och begrepp inom översiktsplanering innebär en begränsning av kommunens möjligheter att själv definiera sin utveckling. Lokala begrepp som "blandad stadsbebyggelse, karaktärsrik byutveckling eller företagsby" istället för "bostäder, stadsutveckling och industriområde" kan vara till nytta för kommunens arbete med att förankra planeringen på lokal nivå och ytterst en demokratifråga. Till skillnad från inom detaljplaneringen bör begreppen inte vara ett filter för att utesluta lovande projekt och samarbeten som kommunen kan vilja initiera. Det är därför alldeles för förenklat att påstå att föreskrifterna inte har någon bäring på det kommunala självstyret och det vore på sin plats med en mer grundläggande analys och beskrivning av de val som Boverket står för och vilka konsekvenser dessa får för det kommunala självstyret."

Den föreslagna lagstiftningen är framtidsytande och föreslås av Boverket först tillämpas för översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026. Enligt Boverket så är det så att eftersom kravet på att uppgifter i en översiktsplan ska kunna tillgängliggöras digitalt redan är infört i plan- och byggförordningen så reglerar föreskrifterna endast grundläggande förutsättningar för hur översiktsplanens information ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt och att mot denna bakgrund är den kommunala finansieringsprincipen inte tillämplig för detta förslag.

Förslaget till svar från kommunen är:

"Vellinge kommuns synpunkter Kommunen anser att Boverkets redovisning visar att nyttorna med förslaget främst tillfaller andra än kommunerna. Därför är förslaget att betrakta som en statlig uppgift som åläggs kommunerna att utföra och att finansieringsprincipen borde tillämpas så att staten skjuter till pengar till kommunerna för att genomföra digitaliseringen på det sätt som Boverket föreslår.

Kommunen anser även att nationell standardisering av lokala begrepp är att betrakta som ett ingrepp i det kommunala självstyret."

Miljöpartiet yrkar att svaret på remissen bättre ska återspegla det Tjänsteskrivelsen lyfter fram. Vårt förslag är nedan:

"Vellinge kommuns synpunkter

Kommunen är självklart mycket positiv till att digitalisera arbetet med översiktsplanering men önskar att Boverket bättre bidrog till en bredare diskussion om hur digitaliseringen ska genomföras i kommunerna. Kommunen är enig i Boverkets redovisning som visar att nyttorna med ett enhetligt system kan göra planen mer tillgänglig och därmed kan allmänheten lättare få information. Samtidigt menar kommunen att nyttorna med förslaget till stor del tillfaller andra än kommunerna. Därför kan förslaget betraktas som en statlig uppgift som åläggs kommunerna att utföra och att finansieringsprincipen borde tillämpas så att staten skjuter till pengar till kommunerna för att genomföra digitaliseringen på det sätt som Boverket föreslår.

En nationell standardisering av begrepp i översiktsplaner kan göra förståelsen och tydligheten. Men det är för förenklat att påstå att föreskrifterna inte har någon bäring på det kommunala självstyret och det vore på sin plats med en mer grundläggande analys och beskrivning av de val som Boverket står för och vilka konsekvenser dessa får för det kommunala självstyret."

Angela Everbäck

Miljöpartiet de gröna Vellinge

Kommunförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Dnr: Ks 2023/270.721

Rickard Persson
Översiktplanarkitekt

Yttrande över remiss om "Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning"

Bakgrund

Remiss har inkommit från Boverket rörande "Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning".

Boverket har tagit fram ett förslag till föreskrifter för översiktsplan som preciserar kraven i 2 kap. 5 c § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Föreskrifterna innehåller regler om hur informationen i en digital översiktsplan ska definieras och identifieras.

Att informationen i en översiktsplan ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt är således redan beslutat av regeringen genom införandet av kravet i plan- och byggförordningen 2023-04-01. De föreslagna föreskrifterna och nyttan med dessa rör alltså preciseringen av förordningen och beslutas på myndighetsnivå av Boverket, inte på regeringsnivå.

Syftet med föreskrifterna är att översiktsplanens information ska kunna utbytas digitalt och därmed komma ett steg närmare en obruten digital samhällsbyggnadsprocess där översiktsplaneinformation ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt.

En av förutsättningarna för att nå en digital samhällsbyggnadsprocess är den nationella informationsspecifikation om översiktsplan som Lantmäteriet håller på att ta fram och där Boverket medverkar. Denna kommer att innehålla preciserade förutsättningar för överföring av informationen i översiktsplanen.

I beredningen av ärendet har förutom undertecknad Mozafar Veysipanah, GIS-ingenjör, Ashley Andersson, planarkitekt och Martina Ljung, plan- och exploateringschef medverkat.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Vellinge kommun arbetar redan idag med digitalisering av planer, dock ej översiktsplaner. Nya detaljplaner som kommunen tar fram måste idag uppfylla vissa digitala standarder och äldre gällande detaljplaner föreslås enligt andra förslag från Boverket bli obligatoriska att digitalisera.

När det gäller översiktlig planering finns dock vissa avgörande skillnader. Det kan t.ex. bara finnas en gällande översiktsplan för kommunen (till skillnad från kommunens ca 400 samtidigt gällande detaljplaner) varför digitalisering av äldre översiktsplaner saknar mening. Den föreslagna lagstiftningen är framåtsyftande och föreslås av Boverket först tillämpas för översiktsplaner som påbörjas efter den 31 december 2026. Lagstiftningen föreslås dock träda i kraft redan den 1 maj 2024, vilket Boverket motiverar med att kommunerna måste fås tid till att ställa om sin planhantering.

Boverket skriver att kommunernas kostnader kommer att variera beroende på hur kommunen idag producerar sina översiktsplaner och att för de kommuner som idag inte arbetar digitalt kommer kostnaderna att bli högre. Ett digitalt arbetssätt kräver programvara, programlicenser, viss kompetenshöjning samt support för upprättande av databaser. Antingen kan kommunerna själva utveckla en programvara eller köpa in från en programvaruleverantör.

Boverkets remiss innehåller författningsförslaget samt en beskrivning av förslagets syften och innehåll och en beskrivning av bakgrunden till förslaget med en alternativdiskussion samt en konsekvensutredning.

Författningsförslaget innebär att ett antal begrepp som anger information om mark- och vattenanvändning standardiseras och att det ställs krav på en digital lägesbestämning av dessa, t.ex. "Stadsbygd", "Mångfunktionell bebyggelse", "Bostäder", "Teknisk infrastruktur", "Resecentrum".

Nyttorna med förslaget

Enligt Boverket har förslaget följande fördelar:

1. Stödjer kommunerna att uppfylla kravet i förordningen,
2. Möjliggör att informationen i översiktsplanen förs vidare mer kostnadseffektivt digitalt till detaljplaner, bygglov eller förhandsbesked,
3. Skapar en marknad för gemensamma system och verktyg (för att hantera den digitala informationen),
4. Möjliggör analyser och jämförelser mellan olika kommuner,
5. Möjliggör mellankommunal och regional samordning,
6. Underlättar dialog med statliga aktörer som Trafikverket och Länsstyrelsen,
7. Uppfyller nationella användarbehov,
8. Underlättar myndigheter och andra aktörers tolkning av olika kommuners översiktsplaner,
9. Möjliggör genomförande av Inspire-direktivet.

Alternativ till förslaget

Enligt Boverket finns det följande alternativ till förslaget:

1. Boverket beslutar inte om föreskrifter utan ger enbart vägledning till kommunerna hur de ska uppfylla kravet i förordningen (nollalternativet),
2. Boverket reglerar med allmänna råd istället för med föreskrifter hur kommunerna ska uppfylla kravet i förordningen,

3. Boverket begränsar föreskrifterna till att endast omfatta redovisningen av mark- och vattenanvändning,
4. Boverket beslutar inte om föreskrifter utan Lantmäteriets finansieringsmodell (geodatasamverkan) används istället.

Konsekvenserna av förslaget

Syftet med föreskrifterna är att den som är ansvarig för den digitala informationen, dvs kommunen, och den som producerar sådan information behöver anpassa sitt arbetssätt och sina digitala verktyg. Detta innebär att kommunen behöver säkerställa utveckling av egna programvaror eller köpa in färdigutvecklade programvaror innan reglerna blir bindande.

Enligt Boverket har förslaget följande konsekvenser för kommunerna:

1. Kommunerna måste antingen själva utveckla programvara eller köpa in programvara från en programvaruleverantör,
2. Struktureringen av den digitala informationen förväntas ske vid framtagandet av planen med hjälp av funktionalitet i den programvara som används. Arbetsmetodiken vid framtagandet av översiktsplanen kommer att förändras, vilket under införandefasen förväntas innebära en högre tidsåtgång,
3. För de kommuner som idag inte arbetar digitalt kan kostnaderna bli högre då ett digitalt arbetssätt kräver programvara, programlicenser, viss kompetenshöjning samt support för upprättande av databaser.

Finansieringsprincipen

Finansieringsprincipen innebär att statlig reglering som är tvingande för kommuner i princip ska vara kostnadsneutral för dem. Kommuner ska inte behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter.

Enligt Boverket så är det så att eftersom kravet på att uppgifter i en översiktsplan ska kunna tillgängliggöras digitalt redan är infört i plan- och byggförordningen så reglerar föreskrifterna endast grundläggande förutsättningar för hur översiktsplanens information ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt och att mot denna bakgrund är den kommunala finansieringsprincipen inte tillämplig för detta förslag.

Vidare menar Boverket att det är svårt att särskilja kostnaderna som genereras i föreskrifterna i förhållande till den digitaliseringsomvandling som redan sker inom kommunerna.

Det kommunala självstyret

Enligt Boverket ställer författningsförslaget inga krav på planeringen eller utformningen av planen. Föreskrifterna bedöms därför inte påverka det kommunala självstyret negativt.

Förvaltningens synpunkter

Remisser måste ha tydligare frågeställningar

Förvaltningen anser det till viss del oklart vad det är Boverket vill ha synpunkter på. Som Boverket noterar är det inte en fråga om digitalisering ska införas för översiktsplanering, då detta redan är reglerat i tidigare lagstiftning. Då borde frågan vara hur digitaliseringen ska genomföras, men detta är otydligt och ofullständigt redovisat från Boverkets sida. Det borde finnas en mängd alternativ och möjligheter att ta ställning till då området är brett och nya landvinningar, t.ex. inom AI-området sker löpande.

Förvaltningen är självklart mycket positiv till att digitalisera arbetet med översiktsplanering men önskar att Boverket bättre bidrog till en bredare diskussion om hur digitaliseringen ska genomföras i kommunerna.

De alternativ som redovisas förefaller redan vara underkända

De alternativ Boverket för fram redovisas som alternativ som faktiskt inte övervägs, varför det förefaller tämligen onödigt att kommunen kommenterar dem.

Nyttorna av förslaget är alltför kortfattat beskrivna och redovisar för få nyttor för kommunerna

De huvudsakliga nyttor som förslaget innebär enligt Boverket verkar främst tillfalla forskningssamhället och de nationella myndigheterna.

Förvaltningen menar att på vilket sätt digitaliseringen genomförs förstås kan få många nyttor för många samhällsaktörer men finner att Boverkets konsekvensutredning borde varit mer utförlig, specifikt för kommunernas del.

Det kommunala självstyret och standardisering

Nationell standardisering av termer och begrepp inom översiktsplanering innebär en begränsning av kommunens möjligheter att själv definiera sin utveckling. Lokala begrepp som "blandad stadsbebyggelse, karaktärsrik byutveckling eller företagsby" istället för "bostäder, stadsutveckling och industriområde" kan vara till nytta för kommunens arbete med att förankra planeringen på lokal nivå och ytterst en demokratifråga. Till skillnad från inom detaljplaneringen bör begreppen inte vara ett filter för att utesluta lovande projekt och samarbeten som kommunen kan vilja initiera. Det är därför alldeles för förenklat att påstå att föreskrifterna inte har någon bäring på det kommunala självstyret och det vore på sin plats med en mer grundläggande analys och beskrivning av de val som Boverket står för och vilka konsekvenser dessa får för det kommunala självstyret.

Finansieringsprincipen

Förvaltningen anser att Boverkets redovisning visar att nyttorna med förslaget främst tillfaller andra än kommunerna. Vidare är den standardisering av lokala begrepp till en nationell standard som förslaget innebär främst en uppgift för staten enligt förvaltningens uppfattning. På lokal nivå saknas efterfrågan av en sådan standardisering. Därför är

förslaget att betrakta som en statlig uppgift som åläggs kommunerna att utföra och att finansieringsprincipen borde tillämpas så att staten skjuter till pengar till kommunerna för att genomföra digitaliseringen på det sätt Boverket föreslår.

Sammanfattning

Remiss har inkommit från Boverket om "Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning".

Förvaltningen anser att konsekvenserna av förslaget blir utökade uppgifter och kostnader för förvaltningen vad gäller inköp av programvaror, kompetenshöjning och arbete med att strukturera digital information och underhålla programmens funktionalitet.

Förvaltningen anser att Boverkets redovisning visar att nyttorna med förslaget främst tillfaller andra än kommunerna. Därför är förslaget att betrakta som en statlig uppgift som åläggs kommunerna att utföra och att finansieringsprincipen borde tillämpas så att staten skjuter till mer pengar till kommunerna för att genomföra digitaliseringen.

Bilagor

Remiss från Boverket: Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning.
Förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

1. Till Boverket överlämna bifogat yttrande som sitt yttrande över remissen Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan, med konsekvensutredning.

Beslutet skickas till

Boverket
Plan och Exploatering.

Rickard Persson
Samhällsbyggnadsavdelningen